

kort & krachtig

leesvoer

Vakdidactiek en Informatietechnologie in curriculumontwikkeling

Onder deze vlag vaart het tiende deel uit de reeks 'Bijdragen aan de Onderwijsresearch'. Curriculum, zo stellen de inleiders in het Woord vooraf, kan gezien worden als het praktische eindproduct van didactische denkinspanningen. Ze stellen zich aldus van meet af aan op een tamelijk eng en mogelijkerwijs mechanistisch standpunt. De leerinhouden zijn voor een belangrijk deel 'vakkig' van aard, menen ze. Over die rol van het vak in curricula gaan de bijdragen in het eerste deel van dit boek, getiteld 'Onderwijs in vakcontexten'. Twee ervan kunnen taalleraars zeker aanspreken, met name de bijdrage van C. van Esch over de evaluatie van een trainingsprogramma voor contextgebruikers in een vreemde taal en het artikel van H. Blok over feiten en voorspellingen over het taalgebruik van eindleerplichtige lbo- en mavo-leerlingen.

Lezers van onze serie over 'moedertaalonderwijs en computer' zullen in het tweede deel, 'Curriculum, instructie en informatietechnologie', wellicht bekende argumenten vinden om de mening van de auteurs te onderschrijven, dat kwaliteit van het computerondersteund onderwijs afhankelijk is van verschillende factoren. Meer bepaald wordt ingegaan op de rol van de vakdidactiek voor het onderwijs met behulp van computerprogrammatuur en op de nieuwe onderwijsinhouden die door de informatietechnologie ontstaan. In een nabeschouwing gaat S. Dijkstra in op de verschillende bijdragen en plaatst daarbij het curriculum in onderwijskundig en maatschappelijk perspectief.

Redactie: J.S. ten Brinke, H.P. Hooymayers & G. Kanselaar. Uitgave: Lisse, Swets & Zeitlinger/Vereniging voor Onderwijs Research, 1986. 196 pag. Prijs

f 38,85. ISBN 90 265 0769 0.

Vaktaal: Nieuw blad voor Neerlandici

Op 7 januari j.l. is in het gebouw van de Faculteit der Letteren aan de Universiteit van Amsterdam het eerste nummer van *Vaktaal* ten doop gehouden. *Vaktaal* is het mededelingenblad van de in mei 1987 opgerichte Landelijke Vereniging van Neerlandici. Het blad verschijnt vier maal per jaar.

Omdat voor vele Neerlandici de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt van het hoogste belang zijn, krijgen deze in de eerste nummers ruime aandacht. *Vaktaal* wil echter ook meer zijn dan alleen een informatiebulletin over de arbeidsmarkt. Het ligt in de bedoeling dat het blad uitgroeit tot een medium voor de gehele beroepsgroep van Neerlandici. Om dat voor elkaar te krijgen is de redactie onder meer doende een netwerk van correspondenten in de universiteitssteden op te zetten.

Het eerste nummer bevat onder meer interviews met Neerlandici werkzaam in verschillende sectoren, besprekingen van scripties en symposia, korte berichten, en statistische gegevens uit de arbeidsmarkt.

Voor inlichtingen: Herman Schaap (redactie-coördinator), tel. 01611 — 1960.

Voorstel voor een leerplan voor het onderwijs in de eigen taal en cultuur in het basisonderwijs

Onderwijs in eigen taal en cultuur (OETC) aan leerlingen afkomstig uit etnische groepen is een vak dat nog steeds aanleiding geeft tot discussie. De SLO biedt in deze publikatie, voor het eerst op landelijk niveau, een voorstel voor een leerplan.

Het voorstel bestaat uit twee delen en is in vijf talen verkrijgbaar. Deel A (30 pag.) beschrijft het kader dat de overheid voor de inrichting van OETC stelt. Vragen die aan bod komen: 'Waarom wordt OETC gegeven?', 'Voor welke groepen is het bedoeld?', 'Welk verband is er met het overige onderwijs?'. De door de overheid gestelde uitgangspunten worden van uitleg en commentaar voorzien. Scholen, die hun standpunt willen bepalen, vinden er nuttige aanbevelingen.

Deel B (40 pag.) laat zien hoe aan het leerplan OETC inhoud gegeven kan worden volgens een 'communicatieve opzet'. Dit geeft de mogelijkheid om 'taal' en 'cultuur' geïntegreerd aan te bieden. Vanuit deze opzet komen de volgende vragen aan de orde: 'Wat is een mogelijke doelstelling voor OETC?' en 'Wat houden de kernbegrippen eigen taal en cultuur precies in?'

Vervolgens geeft het voorstel een beschrijving van mogelijke leerinhouden voor OETC in onder-, midden- en bovenbouw van de basisschool. Telkens terugkerende kernvragen die uitgewerkt worden: 'Waar komen we vandaan?', 'Hoe leven we hier?', 'Hoe is onze geschiedenis in Nederland en de

band met het land van oorsprong?'.

Een lesvoorbeeld geeft aan hoe het leerplan de praktijk van het onderwijs kan sturen. Ook worden suggesties gedaan over de relatie OETC-overig basisonderwijs. Het voorstel is uitdrukkelijk bedoeld als discussiestuk voor OETC-leerkrachten en andere bij OETC betrokkenen.

Het Voorstel voor een leerplan OETC in het basisonderwijs kost f 10,— en is te bestellen bij de afdeling verkoop van de SLO, postbus 2041, 7500 CA Enschede, tel. 053 — 840305.

Nederlandse versie: bestelnummer 1.601.5121

Turkse versie: bestelnummer 1.601.5148

Arabische versie: bestelnummer 1.601.5146

Spaanse versie: bestelnummer 1.601.5147

Moluks/Maleise versie: bestelnummer 1.601.5121

Voor meer informatie: afdeling voorlichting van de SLO, tel. 053 — 840500.

Beter één certificaat in de hand ...

Kort geleden verschenen in de reeks 'Voorzetten' (Nederlandse Taalunie) de nummers 11 en 13. Een werkgroep onder leiding van J. Leman (Foyer, Brussel) geeft hierin een overzicht van de taallessen Nederlands die in Vlaanderen en Brussel buiten schoolverband aan volwassen anderstaligen gegeven worden. In aansluiting daarop doet de werkgroep ook verslag van een onderzoek naar de knelpunten bij het toetsen van de taalkennis van immigranten. Daarbij wordt onder meer aangestipt, dat de betekenis van de grote groep lager geschoolde anderstaligen te veel over het hoofd wordt gezien. De werkgroep heeft het Taalunie-certificaat 'Nederlands als vreemde taal' getoetst bij een steekproef van laag geschoolde anderstaligen in Vlaanderen en Brussel. De onderzoekers menen dat het certificaat, afgenomen op elementair niveau, ook voor deze groep anderstaligen een aanvaardbaar uitgangspunt vormt. Als slot van haar studie schetst de werkgroep hoe een certificering, op drie niveaus, eruit zou kunnen zien. Zij waarschuwt daarbij dat het beter is één certificaat in de hand te hebben dan allerlei genuanceerde, maar organisatorisch niet haalbare uitwerkingen op te zetten. Met twee voorbeelden wordt beschreven hoe door cursussen voor lager geschoolden aan verwerving van het Nederlands kan worden gewerkt. De twee studies vormen de tegenhangers van gelijksoortige studies die op Nederland betrekking hebben ('Voorzetten' nrs 5 en 9).

J. Leman, K. Sergeijssels & W. Geirnaerd *Lessen Nederlands voor anderstalige volwassenen in Vlaanderen en Brussel: een inventarisatie van cursussen naar profiel van cursisten en lesgevers* reeks 'Voorzetten' nr 11, 1987. Prijs f 16,95. ISBN 90 71313 10 7.

J. Leman, K. Sergeijssels & W. Geirnaerd *Beter één certificaat in de hand ...* reeks 'Voorzetten' nr 13, 1987. Prijs f 11,95. ISBN 90 71313 12 3.

De reeks 'Voorzetten' wordt uitgegeven door de

Stichting Bibliographia Neerlandica, Postbus 90407, 2509 LK Den Haag.

Berichten

Nascholing

Nascholingscursussen leraren ibo, lbo, mavo en (k)mbo

De vakgroep Nederlands van de Hogeschool Holland in Diemen-Zuid (aan de metrolijn) organiseert in het schooljaar 1988/89 de volgende nascholingscursussen voor leraren in het ibo, lbo, mavo en (k)mbo:

1 Taalstoornissen: diagnose en therapie bij leerlingen met spreek-, luister-, schrijf- en leesmoelijkheden.

Duur: 18 bijeenkomsten op woensdagmiddag.

2 Nederlands en Anderstaligen: het leren van en in een tweede taal voor respectievelijk beginners en gevorderden.

Duur: 18 bijeenkomsten op dinsdagmiddag.

3 Nieuwe aspecten van het moedertaalonderwijs: over Gericht en Functioneel schrijven in het examen, computergebruik bij Nederlands, nieuwe vormen van leesonderwijs en taalbeschouwing.

Duur: 16 bijeenkomsten op donderdagmiddag.

De nascholingscursussen zijn modulair opgebouwd, zodat ook een of enkele deelonderwerp(en) van de cursussen gevolgd kan (kunnen) worden.

Bij een redelijk aantal deelnemers behoort ook nascholing van een deelteam/sectie ter plekke tot de mogelijkheden.

Telefonische informatie bij:

drs C. Rippen, tel. 020 - 5601237

drs C. Sluis, tel. 020 - 5601229

drs J. Wammes, tel. 020 - 5601243.

Een folder kan worden aangevraagd bij: Hogeschool Holland, Afdeling Post-HBO, Postbus 261, 1110 AG Diemen.

Moedertaalonderwijs als er basisonderwijs komt

Een adviesvoorbereidende studiedag over behoeften aan leerplanontwikkeling voor Nederlands

U heeft zich vast wel eens afgevraagd welke veranderingen de invoering van basisonderwijs in uw eigen praktijk met zich mee zou kunnen brengen. Misschien hebt u stil gestaan bij de nieuwe eisen die aan docenten gesteld zullen worden, zoals Nederlands geven op twee niveaus en 'vaderlandse letterkunde-onderwijs' verzorgen voor alle leerlingen van 12 tot 15 jaar. Mogelijk hebt u vragen en/of opmerkingen bij de landelijk vast te stellen eindtermen op twee niveaus, waaraan u uw leerlingen zult moeten onderwerpen, of vraagt u zich af hoe u de leerlingen voor wie Nederlands tweede taal is zult moeten opleiden, of ziet u nog andere haken en ogen,

bijvoorbeeld met betrekking tot de doorstroming naar de tweede fase.

Rond allerlei problemen met betrekking tot basisvorming en Nederlands organiseert de VALO-M (de Veldadviescommissie voor de Leerplanontwikkeling Moedertaal) een studiedag, voornamelijk voor docenten Nederlands in de eerste fase van het voortgezet onderwijs. Geen dag waarop u pasklare oplossingen kunt verkrijgen, maar een bijeenkomst om met collega's van gedachten te wisselen over mogelijke aanpakken van problemen vooral in het perspectief van leerplanontwikkeling.

De bijeenkomst zal plaatsvinden op donderdag 2 juni 1988 in Best Western Hotel Haarhuis, Stationsplein 1 te Arnhem, van 10.30 tot 16.30 uur.

In het ochtendprogramma zal er toelichting gegeven worden op recente ontwikkelingen met betrekking tot Nederlands en het middagprogramma zal gelegenheid bieden om in groepen van maximaal 20 collega's een thema rond basisvorming verder uit te diepen.

Als u aan deze studiemiddag wilt deelnemen, kunt u zich schriftelijk of telefonisch opgeven bij de VALO-M:

Rita Adolfs, Postbus 2061, 7500 CB Enschede, tel. 053 — 840418 (op werkdagen tussen 13.00 en 17.00 uur),

Resy Delnoy, Dr. Ariënsstraat 3, 5351 GB Berghem, tel. 04123 — 1078.

Maximaal 80 docenten kunnen aan de bijeenkomst deelnemen. Ongeveer half mei ontvangen de deelnemers een uitgebreid programma en enig materiaal ter voorbereiding.

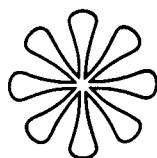
PC-onderwijs en Culturele Minderheden

Op zaterdag 28 mei 1988, van 10.00 tot 16.00 uur, wordt in Utrecht de interculturele slotmanifestatie van de stuurgroep 'PC-onderwijs en Culturele Minderheden' gehouden. Op het programma onder meer:

- presentatie 'Hindoes in Nederland'
- presentatie 'Moslims in Nederland'
- kennismaking met 'Ontmoetingsonderwijs'
- workshops rond 'Allochtone jongeren en onderwijs/werkgelegenheid/vrije tijd'
- grote ruilbeurs van interculturele projecten
- muziek, zang, dans.

Nadere informatie/aanmeldingsformulieren bij:

CPS, Postbus 30, 3870 CA Hoevelaken, tel 03495 — 41211/41230.

VON

INFO

Jaarverslag 1987 VALO-M

De VALO-M is de Veldadviescommissie voor de Leerplanontwikkeling Moedertaal. De leden worden voorgedragen door de VON, Levende Talen en de VDM. Zij maken deel uit van de commissie zonder last of ruggespraak.

Inleiding

De VALO-M heeft in het verslagjaar 1987 uitvoering gegeven aan haar twee hoofdtaken door middel van onder meer de hieronder beschreven activiteiten. Er is een zwaar accent gelegd op de eerste hoofdtak: het stimuleren van de discussie in het veld over (toekomstige) behoeften aan leerplanontwikkeling voor moedertaalonderwijs. De voorstellen voor de invoering van basisvorming voor alle leerlingen van 12 tot 15 jaar en de wens van de overheid eindtermen vast te stellen voor het basisonderwijs gaven daar alle aanleiding toe. Door middel van een conferentie, het instellen van een ad hoc subcommissie voor moedertaalonderwijs en basisvorming en deelname aan bijeenkomsten rond de genoemde onderwerpen heeft de discussie vorm gekregen.

De tweede hoofdtak, het adviseren — al dan niet samen met andere VALO's — aan de Bestuursraad van het Instituut voor Leerplanontwikkeling SLO over documenten van de verschillende leerplanontwikkelingsprojecten voor moedertaalonderwijs en het beleid van de SLO, kreeg eveneens veel aandacht. Alle gevraagde adviezen met betrekking tot leerplanontwikkeling voor moedertaalonderwijs zijn